

Jaarverslag 2010

Stichting Oikos

OIKOS

het kan anders

Oikos – het kan anders

Duurzame veranderingen tot stand brengen kan een mens niet alleen. Dit wordt in beeld gebracht in het nieuwe logo van Oikos. Het logo is samengesteld uit verschillende handen. Elke hand staat voor een persoon die gelooft dat verandering mogelijk is. Bij elke hand hoort een ander motto: de eerste persoon gelooft in rechtvaardige internationale verhoudingen en zegt: het kan eerlijk. De tweede persoon benadrukt het belang van duurzaamheid door te zeggen: het kan duurzaam. De derde persoon gelooft in de kracht van samenwerking die culturele en religieuze achtergrond overstijgt en zegt: het kan samen. Tezamen vormen de handen de uitroep: het kan anders!

De handen in het logo zijn allemaal verschillend. Juist in diversiteit ligt kracht. Ieders hand is nodig. Er is immers niet één route naar een eerlijke en duurzame wereld. De handen in het logo zijn open, uitgestoken en opgestoken: uitnodigend naar allen die mee willen doen, klaar om de handen van anderen te pakken en vol vertrouwen dat het gaat lukken. Want achter mensenhanden vermoeden wij soms Gods hand.

Inhoud

Voorwoord 1

- 1 Het kan eerlijk** 3
MDG-Campagnesecretariaat en EEN 4
Tax Justice NL 6
- 2 Het kan duurzaam** 7
Werk aan de Wereld 8
Rechtvaardig klimaatbeleid 10
- 3 Het kan samen** 11
Migratie en ontwikkeling 12
Religie & Ontwikkeling 14
Populisme | Predikantenberaad 16
Dialogue for Peaceful Change 17
- 4 Het kan anders** 18
Innovation for Development 19
oikosXplore 20
Vergelijking verkiezingsprogramma's 22
- 5 Organisatie & Financiën** 23
Kwaliteitsbeleid 24
Balans per 31 december 2010 25
Rekening van lasten en baten 26
Subsidiënten 28
Waarderingsgrondslagen 29
Accountantsverklaring 30
Medewerkers 31
Bestuur 32
Colofon 33

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2010 van Stichting Oikos. Het is een goede gewoonte dat de voorzitter en de directeur de inleiding van het jaarverslag gebruiken om te reflecteren op de maatschappelijke context waarbinnen Oikos zich beweegt. In deze inleiding gaan we in op de betrokkenheid bij internationale samenwerking, verbondenheid met anderen en – tenslotte – op Oikos als organisatie die zich inzet voor verandering in de Nederlandse samenleving. Het kan anders!

Minder pretentie, meer ambitie

Terugkijkend staat het jaar 2010 in het teken van de vervroegde verkiezingen en de komst van het kabinet Rutte. Maar op een meer fundamenteel niveau staat het WRR-advies *Minder pretentie, meer ambitie* (2010) in het geheugen gegrift. De verbinding tussen beide is dat het nieuwe kabinet het WRR advies als inspiratiebron voor zijn beleid beschouwt. De uitslag van de verkiezingen bevestigt het beeld dat het politieke draagvlak voor internationale samenwerking erodeert. De door het nieuwe kabinet ingezette bezuinigingen sluiten hier bij aan.

Stichting Oikos heeft het WRR-advies destijds gekarakteriseerd als een welkome bevestiging van de eigen inzet, namelijk het werken aan veranderingen in de Nederlandse samenleving gericht op rechtvaardige, duurzame en participatieve ontwikkeling wereldwijd. 'Meer ambitie' heeft dan vooral betrekking op de mondiale publieke goederen en op de samenhang tussen het ontwikkelingsbeleid en het beleid op andere terreinen. Deze keuze impliceert ambities met

betrekking tot handel, klimaat, duurzaamheid, mensenrechten, consumptiepatronen en belastingen. Het aspect 'minder pretentie' verbindt de WRR vooral met de ontwikkelingssamenwerking in enge zin, consequent aangeduid met ontwikkelingshulp. De zinsnede verwijst ook naar de vraag naar de grenzen van de verantwoordelijkheid van de overheid. Is ontwikkelingssamenwerking niet te zeer verstatelijk? Moeten andere partijen – maatschappelijke organisaties en ondernemingen – hun eigen verantwoordelijkheid niet meer nemen? Het kabinet lijkt die vragen volmondig met 'ja' te beantwoorden. De ontwikkelingsorganisaties moeten zich oriënteren op andere strategieën, nieuwe samenwerkingsverbanden en ook nieuwe fondsen.

Stichting Oikos herkent de notie van verantwoordelijkheid en de waarde van een bredere samenwerking. Oikos is immers de vrucht van het kerkelijk en oecumenisch denken over de verantwoordelijke samenleving. Oikos zet van oudsher in op verandering van en door mensen van goede wil, vanuit hun religieuze of levensbeschouwelijke identiteiten, hun belangen, hun gemeenschappen en hun waarden.

Betrokkenheid en verbondenheid

Het WRR advies had de basis kunnen zijn voor een stevig politiek debat over het ontwikkelingsbeleid. Maar het debat dat plaatsvindt staat sterk onder invloed van een opkomend 'anti-internationalisme', een weerzin tegen alles wat afleidt van werkelijke en vermeende binnenlandse noden, vragen of belangen. De gevoelens van onzekerheid en onbehagen krijgen in ieder geval geen overtuigende respons vanuit de klassieke politieke stromingen (christen-democratie,

« Het bieden van een goed handelingsperspectief, zowel lokaal als internationaal, is de uitdaging. »

sociaal-democratie en liberalisme). Ook de kerken worstelen met hun houding in deze turbulente context. Oikos heeft o.a. een predikantenberaad georganiseerd om samen met enkele predikanten te reflecteren op de specifieke verantwoordelijkheid van de kerk, gegeven een opkomend populisme.

Dit alles roept ook de vraag op naar de betrokkenheid van mensen bij internationale samenwerking. Duidelijk is dat die betrokkenheid in de klassieke vorm onder druk staat. Toch is de verbondenheid van veel mensen met concrete noden in de wereld niet weg. Hier dringt zich een mogelijke parallel op met het 'believing without belonging'. Het gegeven dat steeds minder mensen actief betrokken zijn bij een kerkelijke gemeente ('belonging'), zegt weinig of niets over het geloof, de idealen of de spiritualiteit van de mensen ('believing'). Het hedendaagse maatschappelijk draagvlak voor grensoverschrijdende samenwerking, valt niet meer samen met de vanzelfsprekende blijvende steun aan grote organisaties. Zeker is dat de organisatorische vormen in verandering zijn. Mensen willen graag zelf betrokken zijn op het project waar men geld voor inzamelt. Het bieden van een goed handelingsperspectief zowel lokaal als internationaal is de uitdaging. Er moeten nieuwe verbindingen gelegd worden. Het is zaak om alert te blijven, zeker voor een organisatie die vanuit de kerken op eigen wijze betrokken is bij internationale samenwerking.

Connect!

In dit verband zijn de ontwikkelingen in de wereld van de sociale media interessant. Vanuit een bepaalde invalshoek illustreren de sociale media de moeite die gevestigde organisaties hebben om hun doelgroepen te vinden en te binden. Wie zich beweegt in deze wereld, komt telkens voor de vraag te staan wie hij of zij wil 'volgen', wie zijn of haar 'volgers' zijn, met wie hij of zij een 'professionele relatie' heeft en wat hij of zij waardeert. Vanzelfsprekend onderkennen we het vluchtige en oppervlakkige karakter, maar deze media hebben wel degelijk directe gevolgen voor de sociale werkelijkheid, in het klein en in het groot. Ze zijn ook in meerdere opzichten grensoverschrijdend. Dat maakt de sociale media zo fascinerend, niet alleen voor 'digital natives' maar ook voor 'digital immigrants' en 'digital strangers'. Het gaat bij sociale media zowel om de communicatie van alledaagse bezigheden als om het ongefilterd delen van nieuws, feiten, analyses, visies en emoties. Sociale media omvatten veel geneuzel, maar ze faciliteren ook revoluties. Gezagsdragers en deskundigen hebben geen grip (meer) op wat er in de wereld van de sociale media gebeurt. Hun monopoly op kennis en inzicht is niet meer onomstreden. Stichting Oikos zet zich in voor verandering: het kan anders! Daarmee staat Oikos ook voor de vraag hoe ze zich verhoudt tot die sociale media. Het gaat om meer dan het in de lucht houden van één of meer websites met actuele informatie, ook om de communicatie met onze partnerorganisaties en vooral met onze doelgroepen. Stichting Oikos werkt aan een actieve presentie in

de sociale media, zowel van de organisatie als geheel als van de onderscheiden projecten en medewerkers.

Loyaliteit en identiteit

De vraag naar 'connecties' staat niet los van de vraag naar loyaliteit, identiteit en waarden. Sociale media wekken soms de indruk dat je je eigen identiteit en connecties straffeloos kunt creëren. Het lijkt een vrije wereld, waarin je ongebonden jezelf kunt uitvinden. Dat geeft een gevoel van vrijheid, maar die vrijheid heeft ook een lastige kant. Het confronteert ons ondermeer met de vraag of die identiteit wel zo eenduidig te benoemen is.

Het denken over identiteit kent twee valkuilen. Enerzijds is er de valkuil om de ander of jezelf vast te pinnen op een enkelvoudige identiteit. De eigen identiteit of die van de ander valt dan geheel en al samen met religie, levensbeschouwing, nationaliteit, seksuele geaardheid of economisch belang. Die ene karakteristiek is dan bepalend voor het zelfbeeld of het beeld van de ander, voor verbondenheid en dus ook voor onoverbrugbare afstand. Anderzijds is er de valkuil van het relativeren van iedere gegeven identiteit. Religie, etniciteit en gemeenschappen vormen dan hoogstens lastige belemmeringen om in volledige vrijheid de eigen authentieke identiteit te zoeken of samen te stellen.

De Indiase filosoof Amartya Sen reikt een andere benadering aan. Mensen hebben volgens hem altijd meerdere identiteiten die ten dele gegeven zijn en die ten dele zelfverkozen zijn. Hierbij valt te denken aan sexe, leeftijd, religie, levensbeschouwing, werk, partner, ouder, politieke visie, nationaliteit, etniciteit, smaak etc. In een bepaalde context en in een bepaalde tijd geven we gewicht aan die verschillende identiteiten. Waar het om gaat is dat een ieder de bereidheid heeft om zich desgevraagd te verantwoorden over de wijze waarop hij of zij in de eigen context en tijd omgaat met haar of zijn verschillende identiteiten.

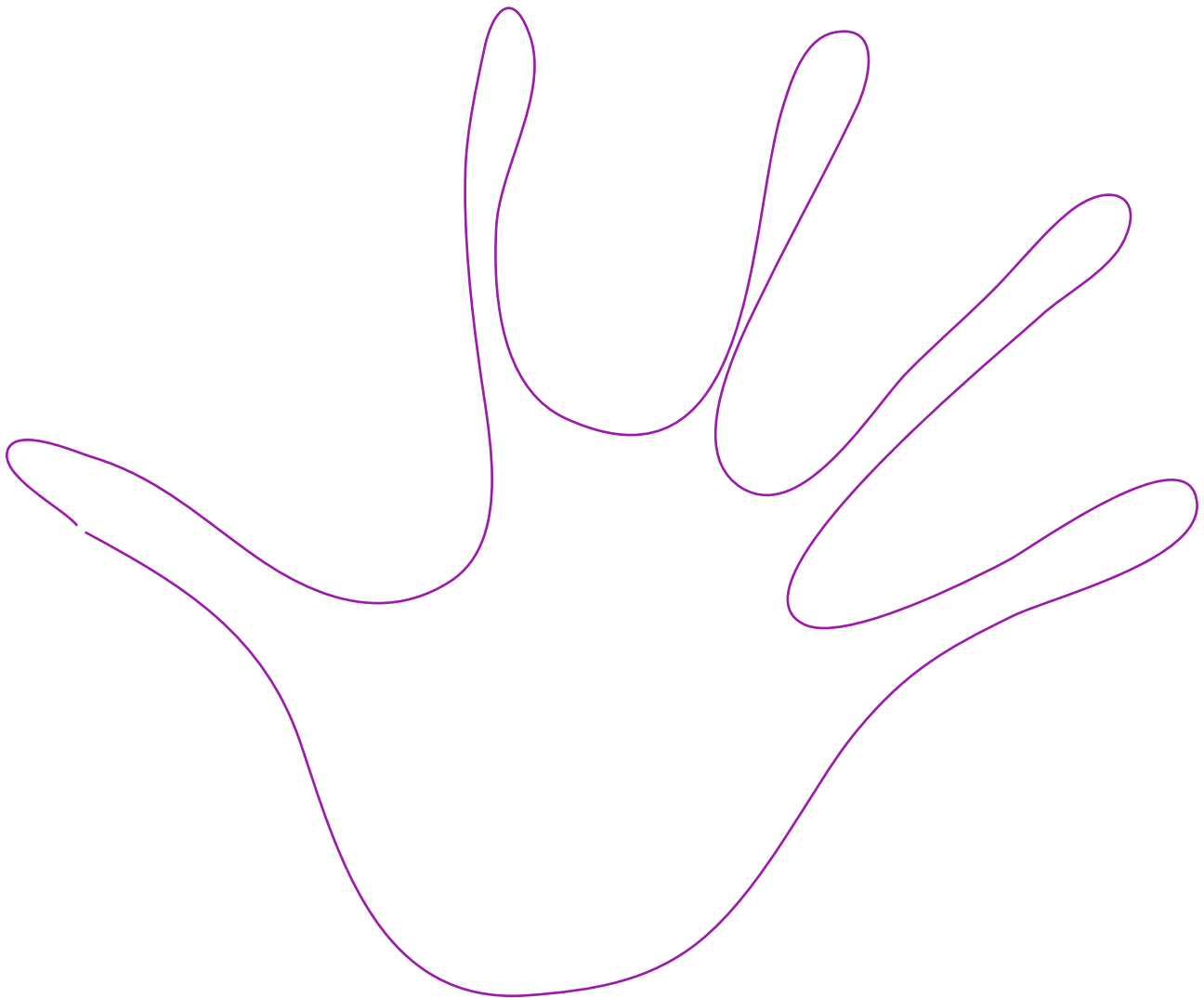
Inclusieve participatie

Stichting Oikos werkt vanuit een christelijke – oecumenische – traditie. Het is telkens weer de uitdaging om vanuit waarden als gerechtigheid, duurzaamheid en participatie, verbindingen aan te gaan met andere mensen, bewegingen en organisaties. We maken daarbij voortdurend keuzen, die ondermeer bepaald worden door onze oecumenische identiteit, de loyaliteiten van de bestuurs- en stafleden en de zakelijke belangen van een professionele organisatie. De wereld kent momenteel een aantal onderling verbonden crises: voedsel, klimaat, water, conflicten en schulden. Het is meer dan ooit noodzakelijk om alle bronnen (tradities, religies, levensbeschouwingen etc.) te benutten om een weg te vinden om met deze crises om te gaan. Daarom is voor stichting Oikos participatie het sleutelwoord.

Hein Pieper
Voorzitter

David Renkema
Directeur ad interim

Het kan eerlijk

Steengoed wat jij doet!

Titel project

MDG-Campagne-secretariaat en EEN

Doelstelling

Het Nederlands Platform Millenniumdoelen wil dat de Nederlandse regering woord houdt en zich maximaal inzet voor de Millenniumdoelen. De publiekscampagne EEN betreft daar nieuwe mensen bij.

Looptijd

2008–2010

Partners

Ongeveer 55 verschillende ontwikkelingsorganisaties

Subsidiegevers

Cordaid, ICCO, Hivos, NCDO, Oxfam Novib

Website

www.een.nl

In 2000 beloofden 189 regeringsleiders dat de armoede in 2015 gehalveerd zou zijn. Nu tweederde van de 15 jaar erop zit, is het tijd voor een terug- en vooruitblik. Dat gebeurde dan ook tijdens de VN-top over de millenniumdoelen die in september werd gehouden in New York. Het Nederlands Platform Millenniumdoelen wees de minister-president en de rest van de delegatie voor hun vertrek naar New York nog eens op hun verantwoordelijkheid. De EEN-campagne Steengoed wat jij doet! daagde Nederlanders uit te laten zien wat zij bijdragen aan het behalen van de millenniumdoelen. In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen werd de Wereldstemwijzer gelanceerd.

In New York werd tijdens de VN-top geconcludeerd dat er vooruitgang is geboekt op een aantal thema's. Zo worden er grote vorderingen gemeld op het gebied van onderwijs, maar ook ten opzichte van water en sanitatie en de bestrijding van ziektes als tbc, malaria en AIDS. In bepaalde regio's gaan de ontwikkelingen snel; Latijns Amerika, Azië en delen van Afrika zien vooruitgang. Andere regio's hebben juist te maken met stagnatie of terugval. Dit is voor een groot deel ook het gevolg van de gecombineerde economische-, voedsel- en klimaatcrises. Armen betalen de rekening van deze crises.

In veel ontwikkelingslanden is niet het ontbreken van welvaart het probleem, maar de verdeling van de aanwezige welvaart tussen rijk en arm. Ook globaal vormt de verdeling van welvaart een probleem. Terwijl de arme meerderheid slechts met moeite weet te overleven, legt een kleine rijke meerderheid een zware druk op de aarde. Voor Oikos is het bovenstaande reden om zich volop in te zetten binnen het Nederlands Platform Millenniumdoelen en de gezamenlijke EEN-campagne.

Het EEN-campagneteam voerde in 2010 campagne onder de titel: Steengoed wat jij doet! Het doel van deze campagne was om te laten zien dat iedereen een steentje kan bijdragen aan het bereiken van de millenniumdoelen en dat veel mensen dat momenteel al doen. Deelnemers konden online eenvoudig laten zien hoe zij meebouwen aan een betere wereld. Dat kan door fairtrade koffie te drinken, spaarlampen te gebruiken, maar het was ook mogelijk om een eigen actie of project in te dienen. Zo beloofde iemand voor elk geboortekaartje dat hij ontving een bedrag over te maken voor het

« In veel ontwikkelings-
landen is niet het ontbreken
van welvaart het probleem,
maar de verdeling van
de aanwezige welvaart
tussen rijk en arm. »

onderwijs van een kind in een ontwikkelingsland. Ook organisaties konden een belofte doen. Uiteindelijk werden er een kleine 20.000 toezeggingen gedaan.

Op 14 september werd in Dudok, nabij het Binnenhof in Den Haag, een ludieke actie georganiseerd. Hierbij werd onder leiding van acteur Antonie Kamerling aan Tweede Kamerleden gevraagd om mee te bouwen aan de Millenniumdoelen. In totaal acht aanwezige Kamerleden, waaronder Kathleen Ferrier en Marianne Thieme, schreven op een gekleurde Millenniumdoelensteen wat hun partij extra gaat doen voor een betere wereld. Oud-Politicus Korthals Altes benadrukte in een korte toespraak hoe belangrijk het is dat we de millenniumdoelen weten te realiseren. De Ambassadeur voor de Millenniumdoelen, Christiaan Rebergen, kondigde aan wat de Nederlandse regering doet voor de millenniumdoelen. Ook nam hij, als delegatielid van de Nederlandse regering naar de VN-Millenniumtop een open brief in ontvangst. In deze brief, opgesteld door het Nederlands Platform Millenniumdoelen, werden de delegatieleden geïnspireerd tot stevige onderhandelingen in New York. Op Schiphol werd demissionair Minister-President Balkenende voorafgaand aan zijn vertrek naar de VN-top een koffer aangeboden door Farah Karimi, directeur van Oxfam Novib, namens de gezamenlijke organisaties. Deze koffer bevatte een aantal bouwstenen. Deze stenen vertegenwoordigden de verschillende acties die

in de voorafgaande maanden online waren ingediend. Ook ontving de premier de open brief die eerder al aan de overige delegatieleden was overhandigd.

In New York hield NPM-voorzitter Sylvia Borren een toespraak tijdens een rondetafelgesprek met wereldleiders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Namens het wereldwijde netwerk Global Call to Action against Poverty (GCAP) benadrukte ze dat de millenniumdoelen eenvoudig kunnen worden verwezenlijkt, maar dat daarvoor de millenniumdoelen 7 en 8 invulling moeten krijgen door serieuze toezeggingen vanuit de Westerse wereld.

Wereldstemwijzer

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen in juni werd een alternatieve stemwijzer gelanceerd. Deze Wereldstemwijzer was een uitgebreide versie van de Stemwijzer van het Instituut voor Publiek en Politiek. Door de Wereldstemwijzer in te vullen kreeg de kiezer een advies met extra aandacht voor ontwikkelingsvraagstukken en internationale samenwerking. Aan de 30 reguliere stellingen van de Stemwijzer werden 10 stellingen toegevoegd over internationale samenwerking. De stellingen waren allemaal gebaseerd op het stemgedrag van de betrokken politieke partijen. In totaal vulden ruim 55.000 mensen de Wereldstemwijzer in.

Vinger aan de pols bij Nederlands belastingsysteem

Titel project

Tax Justice

Doelstelling

Een eerlijk en rechtvaardig internationaal belastingsysteem dat bijdraagt aan internationale samenwerking

Looptijd

2010

Partners

Both Ends, Evert Vermeer Stichting, Oxfam Novib, SOMO, NiZa, Transnational Institute (TNI)

Subsidiegevers

OxfamNovib, SOMO, Oikos, Both ENDS, NiZa

Website

www.taxjustice.nl

Nederland heeft een zeer gunstig investeringsklimaat. Goed nieuws voor buitenlandse bedrijven die zich in Nederland willen vestigen, slecht nieuws voor ontwikkelingslanden. Zo bleek uit onderzoek dat een bierbrouwerij in Ghana minder belasting betaalt dan de verkoopster bij het kleine stalletje buiten de poorten van de brouwerij. Tax Justice Nederland maakt de structuren inzichtelijk die ervoor zorgen dat ontwikkelingslanden grote inkomsten mislopen. Dit schadelijke neveneffect van het Nederlandse beleid is een van de onderwerpen die aan de orde komt tijdens een rondetafelgesprek met multinationals en de ministeries van Buitenlandse Zaken en Financiën, dat vier keer per jaar plaatsvindt.

Tax Justice Nederland spreekt sinds haar oprichting telkens de overheid aan op het Nederlandse belastingbeleid, dat het mogelijk maakt dat bedrijven de belasting in ontwikkelingslanden ontwijken. Ook gaat het netwerk het gesprek aan met bedrijven over maatschappelijk verantwoord ondernemen, ook ten opzichte van de belastingconstructie waar gebruik van wordt gemaakt.

In 2010 publiceerde Tax Justice-lid NiZa samen met ActionAid een onderzoeksrapport naar bierbrouwer SABMiller. Uit dit onderzoek bleek dat dit Britse bedrijf (onder meer eigenaar van Grolsch) over haar bierbrouwerij in Ghana geen belasting hoeft te betalen. Door een handige constructie betalen zij alleen in Nederland een sterk gereduceerd belastingtarief. Dit leidt tot de opmerkelijke bevinding dat de verkoopster die buiten de poort van de brouwerij een stalletje heeft, meer belasting afdraagt aan de Ghanese overheid dan SABMiller over de winst die gemaakt wordt in de brouwerij. Het rapport is niet gepubliceerd met de bedoeling om SABMiller aan de schandpaal te nagelen, maar om te laten zien wat de gevolgen van de internationale belastingstructuren zijn. Het Nederlandse belastingstelsel speelt daarin een belangrijke rol.

In antwoord op Kamervragen heeft Staatssecretaris Weekers laten weten dat jaarlijks 12.300 miljard euro door Nederland stroomt via zogenaamde brievenbusmaatschappijen. Dit levert Nederland 1,5 miljard euro op aan belastingopbrengsten. De vraag hoeveel geld

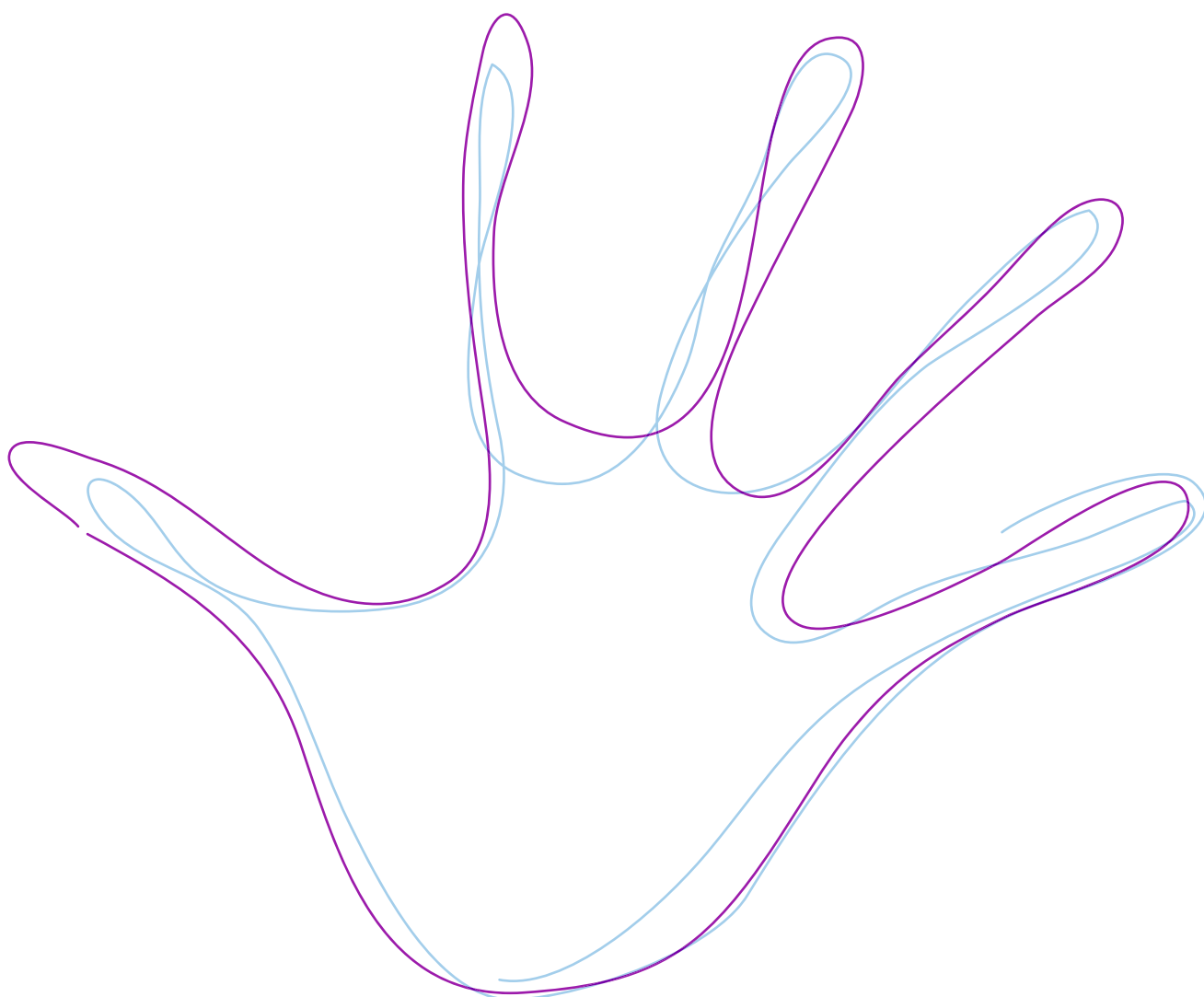
ontwikkelingslanden mislopen door het Nederlandse belastingbeleid, weigerde het huidige kabinet te beantwoorden, ook al was daar in een aangenomen motie om gevraagd.

Vier keer per jaar vindt een rondetafelgesprek plaats met multinationals en de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken. Deze gesprekken zijn in 2010 een nieuwe fase ingegaan; de tijd van aftasten is voorbij, het debat is begonnen. Er wordt niet alleen gesproken over de nadelige gevolgen van het Nederlandse belastingstelsel, ook wordt er gesproken over belastinginning in ontwikkelingslanden. Er is eensgezindheid over het feit dat lokale belastinginning bijdraagt aan de zelfredzaamheid van ontwikkelingslanden. Bovendien vergroot het betalen van belastingen het commitment van de bevolking bij de overheid. Tax Justice benadrukte in deze gesprekken dat de zelfredzaamheid van ontwikkelingslanden die onze overheid nastreeft, in de praktijk niet moet gaan betekenen: 'zoek het zelf maar uit'.

Tax Justice NL heeft zich in 2010 ervoor ingezet om de rol van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden te versterken in het debat over belastingen. Tax Justice-lid SOMO heeft een toolkit ontwikkeld voor maatschappelijke organisaties. Deze toolkit geeft hen handvaten om het onderwerp belastingen op te nemen in hun activiteiten. Tijdens het World Social Forum in 2011 is deze toolkit gepresenteerd.

In de komende tijd zal het pleidooi voor country-by-country reporting van bedrijven steeds luider klinken. Als de overheid bedrijven zou verplichten te rapporteren hoeveel ze in welk land verdienen en hoeveel belasting ze betalen, zou dit inzichtelijk maken hoever we vorderen in het streven naar rechtvaardige belastingen. Tax Justice NL houdt de vinger aan de pols met betrekking tot het Nederlandse belastingsysteem.

Het kan duurzaam

Samen op weg naar duurzame welvaart

Titel project

Werk aan de Wereld

Doelstelling

Bijdragen aan de noodzakelijke omslag naar rechtvaardige en duurzame welvaart, te bewerken door verbinding van bestaande initiatieven, verdiepen van de analyse en verbeelding van deze omslag

Looptijd

2009–2011

Partners

ICCO, Kerk in Actie, ICCO, DISK, Platform DSE

Subsidiegevers

ICCO/Kerk in Actie, Stichting Kerk en Wereld

Website

www.stichtinggoikos.nl/werkaandewereld

Het is de hoogste tijd om onderweg naar een duurzame en rechtvaardige economie te schakelen naar de volgende versnelling. Daarvoor is een bundeling van krachten noodzakelijk. Oikos wil in het project Werk aan de Wereld de vele verschillende initiatieven met elkaar verbinden. Daarnaast werkt Oikos op lokaal niveau met kerkelijke groepen samen om de lokale kerkelijke inzet voor een duurzame toekomst te versterken.

Om de grote verscheidenheid aan initiatieven met elkaar te verbinden, onderhoudt Oikos contacten met een groot aantal organisaties en netwerken. Het Platform Duurzame en Solidaire Economie, dat mede door Oikos is opgericht, werkt aan de opbouw van een brede alliantie van maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Na de lancering door het platform van de Alliantie Fair & Green Deal eind 2009, werd in januari 2010 een conferentie georganiseerd rond het gelijknamige manifest. De aanwezigen gingen met elkaar in gesprek over het manifest, dat een koerswijziging richting een duurzame en rechtvaardige economie voorstaat. De Amerikaanse politiek-econoom Korten benadrukte in zijn lezing dat er niet alleen een vergroening nodig is van onze economie, maar vooral ook het opbouwen van een alternatieve economie vanuit lokale en regionale initiatieven. Dit zorgt volgens Korten voor een 'echte welvaart'. Hiervoor is het noodzakelijk dat het beeld van welvaart verandert en dat de regels van de economie gewijzigd worden. In de slotdiscussie van de conferentie waren vertegenwoordigers van de vakbonden, milieu- en ontwikkelingsorganisaties en beleggers het erover eens dat de boodschap van deze nieuwe deal positief moet zijn. Het zal voor burgers en bedrijven duidelijk moeten zijn welke bijdrage ze kunnen leveren aan deze deal.

Binnen de Alliantie Fair & Green Deal zijn elf werkgroepen opgericht die allemaal met verschillende thema's bezig zijn. Zo is er een werkgroep die zich verdiept in duurzaam beleggen,

terwijl een andere groep actie voert voor het invoeren van een financiële transactiebelasting (Robin Hood Tax). Ook wordt er een programma ontwikkeld om in 2020 twintig procent van de voedselvoorziening in Nederland regionaal te maken. Omdat er momenteel veel verschillende welvaartsindicatoren bestaan (denk bijvoorbeeld aan de Mondiale Voetafdruk, Duurzaam Nationaal Inkomen en Index for Sustainable Economic Welfare), is het nodig om deze meer op elkaar af te stemmen. Een van de werkgroepen zoekt naar aanknopingspunten om deze indicatoren in het Nederlandse beleid een rol te laten spelen. Daarvoor is er o.a. contact met het CPB (Centraal Planbureau) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Ondertussen gaat het zoeken naar nieuwe partners en nieuwe verbindingen telkens door. Zo is er door Oikos contact gelegd met het netwerk Economy Transformers. Bij dit netwerk zijn vooral consultants en kleine ondernemers aangesloten die op basis van hun eigen ervaring en vooral binnen hun individuele handelingsbereik willen werken aan een omslag in de economie en de samenleving. Ook is er contact gelegd met het Springtij Festival dat jaarlijks op Terschelling plaatsvindt. Dit festival heeft tot doel om kennis op het gebied van duurzaamheid door te geven aan de volgende generaties ondernemers, managers, wetenschappers, beleidsmakers en politici.

Bij alle contacten met diverse netwerken en initiatieven, valt op dat er veel verschillende visies zijn op hoe een duurzame economie bereikt kan worden. Waar de ene groep bijvoorbeeld denkt dat economische krimp noodzakelijk is om onze wereld leefbaar te houden, gelooft een andere groep dat er nog wel degelijk ruimte is voor economische groei. Het is belangrijk om te erkennen dat elke visie zijn eigen rol heeft; ze richten zich op verschillende doelgroepen of benaderen bepaalde aspecten van de problematiek. Vaak ook blijken aan dezelfde woorden – zoals groei – verschillende betekenissen toegekend te worden. Waar het om gaat is ervoor te zorgen dat de verschillende maatregelen die worden voorgesteld, elkaar aanvullen. Oikos zal daarom doorgaan met het verbinden van zoveel mogelijk initiatieven die overtuigd zijn van het feit dat

« Deze aarde heeft genoeg te bieden voor een menswaardig bestaan voor iedereen, dus ook voor de generaties na ons. »

deze aarde genoeg te bieden heeft voor een menswaardig bestaan voor iedereen, dus ook voor de generaties na ons.

Kerken – Werk aan de Wereld

Als apart onderdeel van het project Werk aan de Wereld begeleidt Oikos kerkelijke groepen om op lokaal niveau te werken aan een 'fair en groen' leven. Het coachingstraject is in eerste instantie gericht op 10 groepen. Als deze methode aanslaat, kan het met behulp van bijvoorbeeld de gemeenteadviseurs van Kerk in Actie verder worden uitgerold naar andere gemeentes van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) die mee willen werken aan een duurzame wereld.

Na een nulmeting waarin bekeken werd wat er allemaal al plaatsvindt aan duurzame activiteiten, werd de deelnemende groepen gevraagd een beeld te schetsen van hoe hun plaatselijke gemeente eruit zou kunnen zien in 10 jaar tijd. Vervolgens werd door de deelnemers een stappenplan opgesteld om dit ideaalbeeld te realiseren. Doordat het werkplan is opgedeeld in stappen per jaar, dient het gelijk als een agenda voor de komende jaren. In enkele gemeentes is dit plan zelfs ingediend bij de kerkenraad, om het zo te verankeren in het beleid van de gemeente, iets wat Oikos nadrukkelijk stimuleert.

Gemeenteadviseurs van de PKN spelen ook een rol in dit proces. Sommige zijn al betrokken bij een of meer van de tien groepen die Oikos begeleidt. In december is op een ontmoetingsdag van gemeenteadviseurs een workshop gehouden om ook gemeenteadviseurs die nog weinig ervaring hebben met het begeleiden van gemeentes op het gebied van duurzaamheid hierover te informeren.

Tijdens een landelijke ontmoetingsdag konden de deelnemende kerkelijke groepen met elkaar ervaringen uitwisselen. De deelnemers konden ook inspiratie opdoen tijdens workshops over ondermeer Dialogue for Peaceful Change en het meten van het kerkelijk energiegebruik.

Om te onderzoeken wat de verwachtingen van betrokken groepen over dit project zijn, deed een stagiaire onderzoek in drie gemeenten. De vraagstelling was hoe mensen denken over duurzaamheid en welke rol ze van Oikos verwachten. Uit dit onderzoek bleek dat coaching zeer op prijs werd gesteld. Meer sturing verlangen de groepen niet, maar inspiratie, suggesties, aansporing en kadering van de activiteiten van de groepen worden erg behulpzaam gevonden.

Global climate community

Titel project

Rechtvaardig Klimaatbeleid en internationale oecumene

Doelstelling

Verkennen van mogelijkheid tot opzetten van bewustwordingscampagne met en in kerken in het Zuiden en het Noorden

Looptijd

2011

Partners

ICCO/Kerk in Actie

Subsidiegevers

ICCO/Kerk in Actie

Een gezamenlijk probleem los je samen op. Dat geldt dus ook voor het grote probleem van de wereldwijde opwarming van het klimaat. Vanuit dit idee heeft Oikos in 2010 onderzoek gedaan naar het starten van een 'global climate community', waarin kerken uit ontwikkelingslanden samenwerken met kerken uit rijke landen als Nederland. Het accent zou daarbij moeten liggen op de eigen verantwoordelijkheid van kerken, zowel 'hier' als 'daar'.

In opdracht van ICCO/Kerk in Actie heeft Oikos onderzocht welke aanknopingspunten er zijn om contacten te leggen tussen kerken wereldwijd rond het thema klimaatverandering. Dit contact is er al jarenlang op kaderniveau door middel van de Wereldraad van Kerken. Op plaatselijk niveau zijn er echter nog weinig contacten tussen kerkelijke gemeentes op het gebied van klimaatverandering.

In de 'New Ecumenical Vision on Climate Change', het rapport dat Oikos schreef naar aanleiding van het onderzoek, wordt gesteld dat klimaatverandering een gezamenlijk probleem is van de rijke geïndustrialiseerde landen en de ontwikkelingslanden. Natuurlijk hebben wij een groot aandeel in de opwarming van het klimaat, maar ook de meer welgestelde mensen in ontwikkelingslanden dragen hun steentje bij en hebben dus een eigen verantwoordelijkheid. Door de groeiende industrialisering en toenemende welvaart zal dit aandeel de komende decennia alleen maar groter worden. Dit brengt ons in een lastig parket, omdat we mensen in ontwikkelingslanden niet de welvaart kunnen misgunnen die wij zelf al jaren genieten. Het vraagt om een herbezinning van de manier waarop onze economie is ingericht. We zullen de economie op zo'n manier moeten inrichten dat de opwarming van de aarde geen neveneffect is.

Het rapport werd besproken door de klimaatwerkgroep van de Wereldraad van Kerken, die in mei bijeenkwam op Fiji. In een

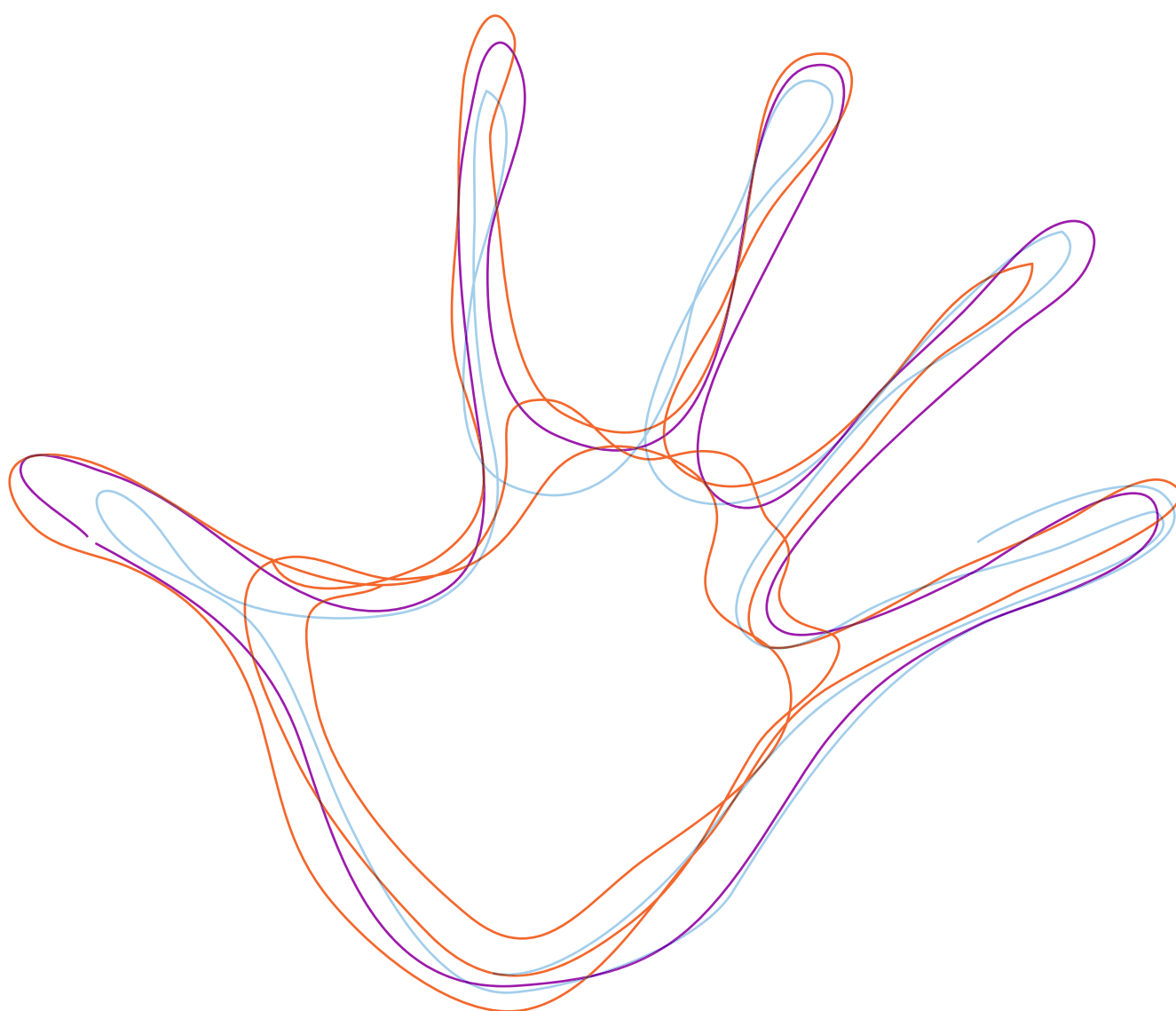
presentatie door vertegenwoordigers van de kerken op Tuvalu werd goed duidelijk gemaakt hoe dergelijke eilandstaatjes en de kerkgemeenschappen aldaar al te maken hebben met klimaatverandering. Vooral jongere mensen verlaten de lageregelegen eilandstaatjes om hun geluk te beproeven in Nieuw-Zeeland of Australië. Dit ontwricht complete gemeenschappen, doordat alleen ouderen en vrouwen overblijven. Hoopgevend om te zien was dat de kerken in deze regio zich zeer intensief met klimaatbeleid bezig houden en hun verantwoordelijkheid nemen. Ze nemen eigen maatregelen tegen de effecten van klimaatverandering, zoeken naar mogelijkheden van schone energie en geven ondersteuning aan mensen die willen vertrekken of juist achterblijven. Ook onderhouden ze nauwe contacten met de eigen regering en maken zelfs deel uit van de nationale delegaties die op de internationale klimaatconferenties onderhandelen over maatregelen tegen klimaatverandering.

Een van de uitkomsten van het onderzoek van Oikos, is dat samenwerking met plaatselijke kerken in deze regio goed mogelijk is. Ook in andere regio's bestaan aanknopingspunten. Een vertegenwoordiging van de Pacific Conference of Churches werd op initiatief van Oikos naar Nederland gehaald voor overleg met Nederlandse kerken over samenwerking.

Global Campaign for Climate Action

Sinds 2007 maakt Oikos namens ICCO/Kerk in Actie in naam van de Wereldraad van Kerken deel uit van de stuurgroep van de Global Campaign for Climate Action. De campagne is in die jaren uitgroeit tot een campagne die er internationaal toe doet en invloed heeft tijdens de jaarlijkse klimaatconferenties (COP's). Oikos heeft er in de afgelopen jaren met succes voor geijverd dat de stem van mensen in ontwikkelingslanden door deze campagne een groter bereik heeft. In 2010 is dit bestuurslidmaatschap overgedragen aan de Wereldraadstaf in Geneve.

Het kan samen

Sleutelrol voor migranten

Titel project

Migratie en ontwikkeling | Ideeënwedstrijd 2010 Migranten & Ontwikkelingssamenwerking

Doelstelling

Samenbrengen van verschillende actoren op terrein van Migratie en Ontwikkeling, gericht op uitwisseling van ideeën, ervaringen en kennis; bevordering van deskundigheid; versterken inbreng van migranten in (debat over) ontwikkelings-

beleid | Migranten en hun organisaties stimuleren hun ideeën over ontwikkeling in hun herkomstland om te zetten in concrete voorstellen

Looptijd

2010

Partners

SMS, Cordaid

Subsidiegevers

Cordaid

Website

www.migratie-ontwikkeling.nl
www.ideeenwedstrijd.nl

Migranten kunnen een belangrijke rol spelen bij ontwikkelingssamenwerking. In twee projecten werkt Oikos daarom actief met migranten samen. Dit doet Oikos zowel om hun betrokkenheid bij de ontwikkeling van hun land van herkomst te vergroten als om overheid en maatschappelijk middenveld bewust te maken van het potentieel van deze groep. Indirect stimuleert Oikos hiermee ook de participatie van migranten in de Nederlandse samenleving. Naast een aantal succesvolle bijeenkomsten en conferenties werd dit jaar voor de zevende keer de Ideeënwedstrijd Migranten en Ontwikkelingssamenwerking georganiseerd.

De bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking volgen elkaar het laatste jaar snel op. Tijdens een publieksbijeenkomst op 17 april werd gesproken over de gevolgen van deze bezuinigingen voor migrantenorganisaties. Diverse sprekers spraken over mogelijke strategieën van migrantenorganisaties om ondanks de bezuinigingen toch manieren te vinden om hun projecten uit te breiden. Herman Kotte van Linkis benadrukte dat migrantenorganisaties uit moeten gaan van eigen kracht en naar nieuwe verbindingen moeten zoeken.

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen werd op 27 mei een politiek debat georganiseerd. Bij dit debat gingen een aantal kandidaat-Tweede Kamerleden van buitenlandse afkomst in gesprek met vertegenwoordigers van migrantenorganisaties. Aanwezig waren ondermeer Khadija Arib (PvdA), Mustafa Amhousia (CDA) en Farshad Bashir (SP). Een levendig gesprek ontstond tussen de politici en de migrantenorganisaties. De politici raadden aan om als migrantenorganisaties duidelijker te laten zien welke goede dingen ze opzetten. Ook hier werd het advies gegeven om bruggen te slaan en coalitieverbanden te smeden. Nog diezelfde avond werd de daad bij het

« Migrantenorganisaties moeten uitgaan van eigen kracht en zoeken naar nieuwe verbindingen. »

woord gevoegd, toen de aanwezige migrantenorganisaties hun samenwerking bezegelden in het 'Migrantenconsortium'. Bij dit consortium zijn 400 organisaties betrokken. Het wil een brug vormen tussen de migrantenorganisaties en de beleidsmakers. Het is de bedoeling dat dit consortium het aanspreekpunt zal vormen voor migrantenorganisaties.

Nederlandse migrantenorganisaties kunnen leren van internationale successen van projecten met migranten. Tijdens een publieksbijeenkomst op 29 oktober stond daarom het Transcode-project centraal. In het kader van dit project bezochten 15 Nederlandse immigranten de Filippijnen en bezochten vervolgens 15 Filipino's Nederland. De Filippijnen kennen een grote verscheidenheid aan lokale initiatieven. Het Transcode-project zorgde ervoor dat Nederlandse migrantenorganisaties in contact gebracht werden met deze succesvolle organisaties. Voor de deelnemende Nederlandse migrantenorganisaties was de uitwisseling een eye opener. De ervaringen die ze hebben opgedaan op de Filippijnen, gaan ze nu inzetten voor hun eigen projecten. Het Transcode-project gaat de komende tijd verder met een uitwisseling met Ghana.

De slotconferentie van het project Migratie en Ontwikkeling vond plaats op 18 december. Op een speciaal ingericht Kennisplaza stonden een groot aantal ontwikkelingsorganisaties. De aanwezige migranten konden bij de verschillende organisaties informatie aanvragen over het indienen van projecten, mogelijke samenwerking en procedures. Tijdens een debat gingen panelleden, waaronder Kathleen Ferrier (CDA) en vertegenwoordigers van Cordaid, Oxfam Novib en NCDO, met elkaar en het publiek in gesprek. Het onderwerp was een nieuwe strategie voor migrantenorganisaties in het huidige politieke en maatschappelijke klimaat. Als een van de hoopvolle initiatieven van de laatste jaren werd de Ideeënwedstrijd Migranten en Ontwikkelingssamenwerking genoemd. Het tweede gedeelte van de bijeenkomst was ingeruimd voor de prijsuitreiking van de genoemde ideeënwedstrijd.

In 2011 zal de ervaring uit het project Migratie en Ontwikkeling worden meegenomen in een nieuw project, waarbij verder wordt ingezet op de lijn migratie-participatie-ontwikkeling. De lobby richting politiek zal versterkt worden met inbreng van een groot aantal Afrikaanse migranten.

Ideeënwedstrijd Migranten en Ontwikkelingssamenwerking

De initiatiefnemers Oikos en SMS willen met de Ideeënwedstrijd migranten stimuleren om hun ideeën voor een ontwikkelingsproject uit te werken tot een projectplan. De zevende editie van de Ideeënwedstrijd leverde maar liefst 82 ideeën op, verdeeld over 37 landen. De grote opbrengst aan ideeën was deels een gevolg van de informele benadering van migranten die dit jaar werd toegevoegd aan de geëigende methode van informatiebijeenkomsten.

Een professionele jury, onder leiding van CDA-politica Kathleen Ferrier, beoordeelde de ingediende projectvoorstellen op basis van een aantal criteria. De duurzaamheid van het project, de aanwezigheid van lokale partners en gender- en milieuaspecten zijn meegewogen door de jury in hun uiteindelijke beslissing. De eerste prijs werd dit jaar overhandigd aan de Stichting Afonso Varela voor het project Sabao di Terra. In het kader van dit project wordt aan een groep van 50 tot 100 vrouwen op de Kaapverdische Eilanden geleerd hoe ze traditionele zeep maken. Door een solide meerjarenplan biedt Sabao di Terra de deelnemende gemeenschappen de kans om mee te profiteren van het opkomende toerisme.

De tweede prijs werd uitgereikt aan Amal Ben Salah voor het project The School Girls of Azaghar. Het project richt zich op de scholing van meisjes in Marokko. Het Opbouw Team Nederland-Suriname ontving de derde prijs voor een project dat werkt aan de zelfredzaamheid van mensen in de seksindustrie in Suriname door hen te trainen in het koken van maaltijden voor grote groepen. Deze maaltijden kunnen vervolgens ook weer verkocht worden. De jongerenprijs ging dit jaar naar de Stichting Samrawit Microkrediet voor het idee om broedmachines op zonne-energie in te zetten in Eritrea. Voor een project om jongeren in Kenia ondernemerservaring op te laten doen, won Tent for an Event van Juliet Visser-Inialu de aanmoedigingsprijs in de vorm van een trainingsweekend. Ook de overige prijswinnaars mogen deelnemen aan deze training.

Het komende jaar zal de Ideeënwedstrijd op een nieuwe manier worden vormgegeven. De huidige doelgroep wordt aangevuld met studenten als nieuwe doelgroep. De combinatie van de kennis van migranten met de kennis van de studenten moet leiden tot nog betere projectvoorstellen.

Religie doet er toe!

Titel project

Religie & Ontwikkeling

Doelstelling

De betekenis van religie voor duurzame ontwikkeling, internationale samenwerking en samenlevingsopbouw onder de aandacht brengen

Looptijd

2006–2010

Partners

Cordaid, ICCO, Islamitische Universiteit Rotterdam, Seva Network Foundation

Subsidiegevers

Cordaid, ICCO, Islamitische Universiteit Rotterdam, Oikos, Seva Network Foundation, Edukans, Prisma, Kerk in Actie, Mensen met een Missie, IKV Pax Christi

Website

www.religie-ontwikkeling.nl

Aandacht voor religie is van groot belang in ontwikkelingssamenwerking. Het Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling adviseert daarom medewerkers van ontwikkelingsorganisaties over hoe zij om kunnen gaan met religie. In 2010 werd nieuwe kennis opgedaan en verspreid rond de thema's proselitisme en religieuze visies op klimaatverandering. Daarnaast werden kennis en praktijkervaringen eenvoudig toegankelijk gemaakt in de vorm van een praktijkboek. Het belangrijkste advies uit het praktijkboek is driedelig: ken de context waarin je werkt, ken de partner waarmee je werkt en ken jezelf.

Het praktijkboek *Religie en Ontwikkeling: Handreikingen voor de Praktijk* zet in op bewustwording, houding en vaardigheden. De ervaringen van ontwikkelingswerkers vormen de basis van het praktijkboek. Door middel van concrete voorbeelden wordt duidelijk gemaakt dat 'religieuze gevoeligheid' van cruciaal belang is voor het slagen van een ontwikkelingsproject. Zo wordt in een casus verteld van een medewerker van een ontwikkelingsorganisatie die 's avonds na gedane arbeid in Afghanistan met de plaatselijke medewerkers een hapje gaat eten in een restaurant. Als hij echter een biertje bestelt, merkt hij dat zijn moslimcollega's hem de rest van de avond in het gesprek links laten liggen. Door het nuttigen van alcohol verliest hij onmiddellijk alle 'credits', ook al geldt het verbod op alcohol niet voor hem als niet-moslim.

Een belangrijke eerste voorbereiding op het werk in een ontwikkelingsland is daarom: leer de context kennen waarin je werkt en probeer erachter te komen welke rol religie daarin speelt. Vervolgens is het belangrijk om te ontdekken welke rol religie speelt voor de plaatselijke partnerorganisatie waarmee je samenwerkt. Tot slot is het cruciaal dat de ontwikkelingswerker ook nadenkt over wat zijn/

haar eigen visie is op religie. Het praktijkboek drijft op deze drie peilers: 'ken de context', 'ken de partner', 'ken jezelf'. De gebruiker zal in het praktijkboek geen volledig overzicht vinden van alle religies en alle mogelijke contexten. De auteurs van het boek gaan ervan uit dat iemand die bijvoorbeeld in Sudan gaat werken, zelf informatie verzamelt over Sudan. Dit boek wil bij de lezer echter wel een bepaalde alertheid opwekken, zodat signalen herkend kunnen worden in een specifieke context. Ook wordt in dit boek geen dwingend advies gegeven over de wijze waarop moet worden omgegaan met religie. Als de lezer door het raadplegen van dit praktijkboek voortaan bij zijn/haar werk oog heeft voor religie, dan is het Kenniscentrum in haar opzet geslaagd.

Klimaatverandering en religie

Dat er iets gedaan moet worden om klimaatverandering tegen te gaan, is de meeste mensen wel duidelijk. Toch blijkt het pleidooi voor verduurzaming moeizaam aan te slaan. Dit geldt niet alleen voor het rijke Westen, maar ook voor ontwikkelingslanden. De reden hiervoor is dat voorstellen voor duurzame energie vaak niet aansluiten bij wat mensen ter plekke werkelijk willen. De religieuze component speelt daarin een grote rol. Zo heeft koken met vuur in sommige culturen een diepe religieuze betekenis. Een duurzame innovatie als koken op zonnecollectoren slaat in een dergelijke context niet aan. Ook in kleine lokale initiatieven blijkt aandacht voor religie dus onmisbaar te zijn. Het Kenniscentrum heeft in 2010 het concept Light Development ontwikkeld. Dit concept gaat uit van de vraag wat religies kunnen bijdragen aan duurzaamheid en natuurbeheer, maar dan op microniveau van huishoudens en kleine gemeenschappen. In april werd een beraad gehouden over Light Development, waarbij zo'n 25 mensen uit ontwikkelingsorganisaties en kleinschalige duurzaamheidsinitiatieven aanwezig waren.

« Het belangrijkste advies uit het praktijkboek is driedelig: ken de context waarin je werkt, ken de partner waarmee je werkt en ken jezelf. »

Proselitisme

Vanuit een van de partnerorganisaties van het Kenniscentrum kwam de vraag om een advies over proselitisme en ontwikkelingssamenwerking. Zending en ontwikkelingswerk worden vanouds vaak onder dezelfde noemer geschaard. Met de term zending wordt echter allang niet meer alleen bekering en evangelisatie aangeduid. In veel gevallen zijn zendingswerkers het grootste gedeelte van hun tijd als ontwikkelingswerker actief. Aan de andere kant worden medewerkers van een ontwikkelingsorganisatie op religieuze grondslag vaak met argusogen gevolgd. Vooral in landen waar wordt gewerkt met mensen die een andere religie aanhangen, worden religieuze ontwikkelingsorganisaties (soms terecht, soms ten onrechte) beschuldigd van proselitisme ('bekeringsijver'). Het woord 'proselitisme' zal een religieuze organisatie niet snel zelf in de mond nemen, het wordt eigenlijk uitsluitend als beschuldiging gebruikt richting een ander. Uit het onderzoek dat het Kenniscentrum uitvoerde naar proselitisme bleek dat er een grijs gebied is tussen het uitkomen voor je geloof, samenwerken met geloofsgenoten en de poging tot bekering tot je eigen geloof. Als ontwikkelingswerkers zich er niet bewust zijn dat hun positie soms onduidelijkheid kan opleveren, kan een nuttig ontwikkelingsproject door plaatselijke stakeholders worden weggezet als een verkapte manier om ziertjes te winnen. De notitie van het Kenniscentrum is gepubliceerd op de website en besproken in de stuurgroep. Bij Kerk in Actie werd in september een presentatie gegeven aan ruim 20 zendings- en ontwikkelingswerkers.

Toekomst

Het jaar 2010 was ook het laatste jaar van het convenant van het Kenniscentrum. Veel aandacht ging uit naar de vraag hoe de samenwerking voortgezet en verbreed zou kunnen worden. Deze bezinning resulteerde in een nieuw meerjarenbeleidsplan (2011–2015) en gesprekken met mogelijke nieuwe partners: Edukans, Institute of Social Studies Erasmus, Islamic Relief Nederland, Mensen met een Missie, Samenwerkende Moslim Hulporganisaties en het Migrantenconsortium (i.o). Parallel aan deze bezinning werd de website vernieuwd. Eind 2010 was het Kenniscentrum klaar voor een nieuwe periode.

Predikanten als bruggenbouwers

Titel

Populisme | Predikantenberaad kerk en populisme

Doelstelling

Predikanten ondersteunen bij de omgang met invloed van populisme en polarisatie op kerkleden

Looptijd

2010

Partners

Kerk in Actie – Diaconaat, LUCE, Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie

Subsidiegevers

Kerk in Actie, Kerk en Wereld

Website

www.stichtingoikos.nl/populisme

Veel predikanten en pastores lopen in hun dagelijkse werk aan tegen een dilemma: ze willen een bijbelse boodschap van verdraagzaamheid prediken, maar willen tegelijk ook pastorale zorg bieden aan mensen die zich onveilig voelen en bang zijn voor invloed van de islam. Oikos organiseerde voor deze predikanten in samenwerking met LUCE, Kerk in Actie en het Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie de werkconferentie *De Vrees Verstaan*. Met een kleine groep predikanten is vervolgens tijdens een Predikantenberaad doorgesproken over het onderwerp populisme & pastoraat, met als doel om aanbevelingen te doen aan alle predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland.

Sinds de opkomst van populistische partijen in Nederland, worstelen predikanten met hun houding ten opzichte van dit fenomeen. In hun pastorale werk komen ze regelmatig in aanraking met gemeenteleden die zich onzeker, onmachtig of boos voelen over de demografische veranderingen in Nederland van de afgelopen decennia. De gevoelens van deze christenen richt zich met name op de toegenomen zichtbaarheid van de islam in Nederland. Veel predikanten vinden het moeilijk om hun gemeenteleden hierin bij te staan, zonder iets af te doen aan de bijbelse boodschap om de vreemdeling in ons midden op te nemen.

Oikos wil deze predikanten graag ondersteunen bij het nadenken over hun rol als predikant en pastor ten opzichte van deze problematiek. Daarom heeft Oikos het initiatief genomen tot een landelijke werkconferentie op 15 februari. De vijftig aanwezige predikanten en pastores spraken met elkaar naar aanleiding van inspirerende toespraken van Jurjen Beumer (Stem in de Stad), Bram Grandia (IKON) en Willem Breedveld (Trouw). Daarna werden in workshops concrete handelingsperspectieven uitgewerkt. Zo konden de predikanten

ondermeer aan de slag met de dialoogmethode DPC en kregen ze handvaten om met jongeren het gesprek aan te gaan over zingeving. De belangrijkste aanbeveling die uit de conferentie naar voren kwam was: wees authentiek, blijf dicht bij je eigen gevoelens, alleen vanuit die authenticiteit kan je het gesprek aangaan.

In vervolg op de werkconferentie heeft Oikos in samenwerking met Kerk in Actie een aantal predikanten uitgenodigd om verder te praten over dit thema. Tijdens het Predikantenberaad dat in het Dominicanenklooster te Huissen werd gehouden, werd een tekst uit Openbaringen 3 waarin de gemeente in Laodicea wordt verweten niet koud of warm te zijn, maar lauw, een krachtige metafoer waarlangs het gesprek vorm kreeg. Zodra er over politiek wordt gesproken, komen we terecht in een verhit debat waarin mensen hun eigen gelijk voorop zetten. Daartegenover staat de enorme kilte die om de hoek komt kijken als mensen ervoor kiezen om anderen uit te sluiten. Het lijkt vanzelfsprekend om als predikant in het midden te gaan staan en te kiezen voor een min of meer neutrale positie. Maar die neutraliteit zou niet moeten leiden tot de lauwheid van de berusting: 'ach, daar hebben we als predikanten toch geen invloed op'.

De deelnemers aan het Predikantenberaad stelden juist dat predikanten zich niet langer bescheiden moeten opstellen, maar hun positie in de maatschappij weer mogen innemen. Als ze zich actief opstellen, worden ze al snel toegelaten bij gesprekken met de wijkraad, politie en burgemeester en wethouders. Zo kunnen ze als bruggenbouwers een verbindende rol spelen en helpen de ontmoeting tussen mensen tot stand te brengen. Naar aanleiding van het Predikantenberaad is een slotdocument opgesteld met aanbevelingen aan vakgenoten bij het omgaan met maatschappelijke onzekerheid. In het voorjaar van 2011 wordt een tweede Predikantenberaad georganiseerd.

DPC in Nederland: aan de slag met polarisering

Titel

Dialogue for Peaceful Change

Doelstelling

De ontwikkeling van een methodiek waarbij dialoog wordt toegepast als instrument om vrede te bewaren of tot stand te brengen

Looptijd

2008–2010

Partners

Oikosnet, TIDES
Training

Subsidiegevers

ICCO, Oikosnet, Oikos

Website

www.dialogueforpeacefulchange.net

Na het internationale succes van de conflictmethode, kwam Dialogue for Peaceful Change in 2010 'thuis'. Gek genoeg was er sinds 2004, toen de methode officieel werd gelanceerd tijdens een internationale bijeenkomst in Utrecht, nog nooit een training op Nederlandse bodem gegeven. Na twee trainingen in het Dominicanenklooster Huissen is Nederland 31 facilitators rijker, dit brengt het totaal op 42 Nederlandse DPC-facilitators. Maar ook internationaal stond DPC dit jaar niet stil. In Amerika ontving een project in Antioch (Californië) waar DPC succesvol wordt toegepast, zelfs een prijs van de federale overheid.

Nederland leek lange tijd niet het meest urgente gebied om een conflictmethode op toe te passen. Per slot van rekening, zo redeneren veel mensen, hebben we in Nederland geen conflicten. Inmiddels is wel duidelijk dat dit geen houdbare conclusie is. Tijdens de twee trainingen die het afgelopen jaar in Nederland werd uitvoerig stil gestaan bij de polarisatie in de Nederlandse samenleving. Filosoof en documentairemaker Bart Brandsma verduidelijkte met een eigen model hoe bij polarisatie verschillende mensen mee werken aan een conflict. Brandsma onderscheidde de rol van mensen aan beide zijden die het conflict aanjagen, zij die meedoen en zij die zwijgen. Tussen de partijen in staan de mensen die weigeren partij te kiezen. Zij kunnen onder voorwaarden als bruggenbouwers de partijen tot elkaar proberen te brengen.

Aan de hand van rellen die op oudejaarsavond 2009 in Culemborg ontstonden, liet Brandsma zien hoe een ogenschijnlijk klein conflict kan uitgroeien tot een landelijk conflict. Kennis van de diverse stadia in een conflict is hierbij essentieel, zodat er kan worden gekozen voor de juiste omgang met het conflict. Zo heeft het weinig zin om aan preventie te doen op het moment dat het conflict al is geëscaleerd.

In de Verenigde Staten werd de succesvolle toepassing van DPC in Antioch (Californië) bekroond door toekenning van de *Outstanding Community Involvement Award* door het Amerikaanse ministerie van Justitie. Het plaatselijke Youth Intervention Network volgde trainingen in Dialogue for Peaceful Change. Hierdoor slaagden ze erin om als verschillende organisaties goed samen te werken en een groeiend aantal leden van jeugdbendes terug te laten keren naar school. Inmiddels zijn in Antioch ruim 200 mensen getraind in DPC. Een aantal dat in de komende jaren nog zal groeien.

Het afgelopen jaar werden in totaal 13 trainingen gegeven in 7 landen. In Zwitserland vond in juli een training plaats tijdens een seminar van de Wereldraad van Kerken. Bij deze seminar waren 30 deelnemers aanwezig met een zeer diverse religieuze achtergrond. De kracht van de conflictmethode werd breed onderkend, ook al blijkt het lastig een methode goed onder de knie te krijgen, zolang deelnemers er nog niet aan toe zijn om hun onderlinge conflicten bij te leggen.

Met behulp van de ruim 600 facilitators die wereldwijd optreden als 'ambassadeurs', zal de methode de komende jaren verder worden verspreid.

« Het heeft weinig zin om aan preventie te doen op het moment dat het conflict al is geëscaleerd. »

4

Het kan anders

Sloppenwijken bruisen van bedrijvigheid

Titel

Innovation for Development

Doelstelling

Het publiek, politici, wetenschappers en studenten, Nederlandse ontwikkelingsorganisaties en bedrijven betrekken bij vragen rond de rol van technologie in internationale samenwerking voor duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding

Looptijd

2010

Partners

Techniek voor Ontwikkeling (Tvo) van de Technische Universiteit Eindhoven

Subsidiegevers

Techniek voor Ontwikkeling (Tvo) van de Technische Universiteit Eindhoven, NCDO

Website

www.i4d.nl

De wereld verstedelijkt in razendsnel tempo. Ook in ontwikkelingslanden stijgt het aantal mensen dat in stedelijke gebieden woont (en dan met name in sloppenwijken) opvallend snel. Toch is het meeste ontwikkelingsbeleid van overheden en organisaties gericht op landelijke gebieden. Tijdens het derde I4D-symposium stonden sloppenwijken centraal. Het symposium werd georganiseerd door Oikos en de commissie Techniek voor Ontwikkeling (Tvo) van de Technische Universiteit Eindhoven.

In de discussie over de toekomst van ontwikkelingssamenwerking wordt vaak gesproken over het belang van structurele ontwikkeling die dan met name door middel van het versterken van de export uit ontwikkelingslanden zou moeten worden verwezenlijkt. Om de omstandigheden van mensen in sloppenwijken te verbeteren, is dit niet de meest geschikte weg. Voor deze snel groeiende groep is het effectiever om kleinschalige bedrijvigheid te stimuleren. Het spreekt voor zich dat hiervoor ook andere technologie is vereist dan bij het bevorderen van export. Dit was de aanleiding voor Oikos en Tvo om het derde symposium van Innovation for Development (I4D) te organiseren rond het thema 'Slums: Poverty and Opportunity'.

Het symposium, met een sterke internationale bezetting aan sprekers, vond plaats in Eindhoven en trok bijna honderd deelnemers. Naast studenten en medewerkers van verschillende technische universiteiten bestond het deelnemersveld uit vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en beleidsmakers. De deelnemers hoorden Sheela Patel in een videoboodschap benadrukken dat de aandacht voor verstedelijking in ontwikkelingslanden versterkt moet worden. De laatste jaren is de aandacht voor dit thema tanende, terwijl de verstedelijking juist toeneemt.

De Zimbabwaanse Beth Chitekwe-Beti (van het Slum Dweller International Network) wees erop dat het leven in sloppenwijken lastiger is dan op het platteland. Doordat het vaak informele woongebieden betreft, hebben de bewoners geen zekerheid over het huis en de grond waarop ze leven. Kleinschalige standslandbouw lijkt dan wel een effectieve inkomstenbron, maar omdat de plaatselijke overheid op elk moment kan besluiten dat de gehele wijk wordt platgewalst, beginnen mensen niet snel aan zo'n meerjarenproject.

Sloppenwijken zijn gelukkig meer dan alleen maar ellende. Er is enorm veel economische activiteit in informele werkplaatsen voor recycling en reparatie, taxidiensten en andersoortige bedrijfjes. Volgens hoogleraar Isa Baud (Universiteit van Amsterdam) verdient investering in de sterke ondernemersgeest die wordt vertoond, dan ook prioriteit. Rizwanul Islam, voormalig adviseur bij de International Labour Organization, pleitte voor de verbetering van de infrastructuur in sloppenwijken. Huizenbouw zou volgens hem op een arbeidsintensieve manier moeten plaatsvinden door middel van traditioneel metselwerk, omdat dit 3,5 keer zoveel werk oplevert als bij moderne betonbouw.

In workshops gingen de deelnemers met elkaar aan de slag over onderwerpen als water, sanitatie, energie, afvalverzameling en recycling, huizenbouw, stedelijke landbouw en productontwikkeling met/voor mensen in sloppenwijken. Bij deze workshops stond telkens de zelfredzaamheid van mensen voorop. Niet om de export en economische groei van ontwikkelingslanden direct te vergroten, maar wel om een grote bijdrage te leveren aan verbetering van de levensomstandigheden en werkgelegenheid in ontwikkelingslanden.

Maak ruimte voor een positief verhaal

Titel project

oikosXplore

Doelstelling

Jongeren op diverse manieren betrekken bij maatschappelijke vraagstukken

Looptijd

2010

Subsidiegevers

NCDO, PIN, Stichting Woudschoten, Stichting Dialoog, SIOC, Skanfonds, particulier fonds

Website

www.oikosxplore.nl

M maak ruimte voor een positief verhaal, dat was de boodschap die dit jaar in verschillende activiteiten van oikosXplore naar voren kwam. Tijdens de festivaltour kwamen jongeren in aanraking met producten waar een positief verhaal achter schuil gaat. De ruim honderd workshops die werden gegeven, boden verdieping en verbreding op thema's als duurzame ontwikkeling, eerlijke handel, zingeving en dialoog. Een van die workshops, de Grote Zinggevingsshow daagde de deelnemers uit om zichzelf en klasgenoten beter te leren kennen.

Festivaltour

Op een groot aantal zomerfestivals was oikosXplore dit jaar aanwezig met een jongerenkamer. Kleding, gadgets, accessoires, verzorgingsproducten, een lekkere stoel. Een gewone kamer, op het eerste gezicht. Maar wie wat beter keek, kon ontdekken dat alle producten en meubels in de kamer een positief verhaal hebben. Positief omdat de producenten ervan een eerlijke prijs hebben gekregen, positief omdat het product gerecycled is of kan worden, positief omdat het om een product gaat dat minder belastend is voor het milieu. Alle producten zijn eenvoudig te krijgen voor jongeren, via de winkel of via internet. Festivalbezoekers zijn uitgenodigd om een vraag te beantwoorden op een kraskaart. De prijs die ze daarmee konden winnen, mochten ze zelf komen uitzoeken en testen in de stand. Op die manier kwamen tijdens de 8 festivals ruim 6000 jongeren in aanraking met de producten met een positief verhaal. De stand zal in het komende jaar opnieuw worden ingezet tijdens diverse festivals en events.

Workshops

In heel Nederland werden in het afgelopen jaar workshops gegeven door de facilitators van oikosXplore. Deelnemers aan deze workshops-op-maat waren groepen scholieren, studenten en

andere jongeren met verschillende achtergronden en opleidingsniveaus. Ook de onderwerpen van de workshops waren divers; zo werden er onder meer workshops gegeven over eerlijke handel, uitdagingen van interculturele communicatie en duurzame ontwikkeling. OikosXplore wordt regelmatig gevraagd voor workshops in het kader van projectweken op middelbare scholen. Ook zijn in samenwerking met Edukans workshops verzorgd in het kader van internationale projectweken op hogescholen. Daarnaast zijn de workshops ook gebruikt als onderdeel van trainingen waarmee jongeren zijn voorbereid op hun verblijf in het buitenland.

Een geheel nieuwe workshop dit jaar was de Grote Zinggevingsshow. Bij deze workshop draait het om de drijfveren van jongeren. Ook bij groepen van die elkaar al goed (denken te) kennen, blijkt deze workshop een groot succes. Door verschillende oefeningen en vragen leren de jongeren van zichzelf en elkaar wat hen beweegt. Aan het einde van de workshop wordt de deelnemers ondermeer gevraagd om op een tegeltje te schrijven wat hun motto is. Vervolgens moeten ze raden welk tegeltje door wie beschreven is. De positieve feedback na afloop bevestigt dat het thema 'zinggeving' leeft onder jongeren.

Houding en Gedrag

Binnen Oikos worden al 10 jaar activiteiten uitgevoerd met en voor jongeren op het vlak van mondiaal burgerschap en draagvlak. In 2010 werd de benaderingswijze die in de loop van deze periode is ontwikkeld en toegepast geanalyseerd en verwoord. De uitkomsten hiervan zijn gebruikt voor samenstelling van het document 'Houding en gedrag in relatie tot mondiaal burgerschap'. Dit biedt een leidraad bij het opstellen en evalueren van draagvlakactiviteiten. Door het document beschikbaar te stellen op de website, worden andere organisaties in de mogelijkheid gesteld om de inhoud ervan te gebruiken of aan te scherpen.

« Tijdens de festivaltour kwamen jongeren in aanraking met producten waar een positief verhaal achter schuil gaat. »

Symposium On Speaking Terms

Het jaarlijkse symposium dat wordt georganiseerd in het kader van de Universitaire Vredesdagen stond dit jaar in het teken van vredeseducatie: wat kunnen we doen om vrede te behouden of te

bewerkstelligen. Colin Craig (DPC/Tides) sprak tijdens de openingslezing over de rol van dialoog bij conflicten. Volgens Craig is het voor de oplossing van een langstlepend conflict tussen bevolkingsgroepen cruciaal dat de gehele gemeenschap betrokken wordt bij het overkomen van een oplossing. Tijdens het afsluitende slotdebat werd geconcludeerd dat conflicten normaal zijn in een (democratische) samenleving. Het is belangrijk om ze bespreekbaar te maken, zodat er naar oplossingen gezocht kan worden.

Sporten met een hoger Doel!

Het Wereldkampioenschap Voetbal in Zuid-Afrika stond centraal in het project 'Sporten met een hoger Doel! 2009-2010'. De selectie van MVV en Fortuna Sittard speelt een belangrijke rol in dit project. Tijdens clinics op basisscholen besteden zij niet alleen aandacht aan voetballen, maar ook aan de manier waarop Sport een bijdrage kan leveren aan ontwikkeling en het bereiken van de Millenniumdoelen. De deelnemers aan de clinics zijn ook uitgenodigd voor een thuiswedstrijd van de profclubs. Deze wedstrijden stonden, naast de sportieve doelen, in het teken van het project. In 2010 is ook een start gemaakt met het seizoen 2010-2011. Het thema voor deze periode is 'Fair Play- Fair Trade'. Een speciaal geproduceerde fairtrade voetbal staat dan centraal tijdens alle activiteiten. Deze 'Sporten met een hoger Doel!-voetbal' vormt een perfecte brug tussen Fair Play op het veld en Fair Play in de (internationale) samenleving.

Verkiezingsprogramma's op thema vergelijken

Titel project

Vergelijking Verkiezingsprogramma's 2010

Doelstelling

Inhoudelijke vergelijking van verkiezingsprogramma's op de thema's die Kerk in Actie als belangrijk heeft aangegeven

Looptijd

2010

Partners

Kerk in Actie

Subsidiegevers

Kerk in Actie

Website

www.kerkinactie.nl/news.aspx?page=5999

In 2010 zijn er vervroegde Tweede Kamerverkiezingen gehouden. In de aanloop naar deze verkiezingen werd Oikos benaderd door Kerk in Actie om een vergelijking uit te voeren van de verkiezingsprogramma's van de elf zittende politieke partijen. De vergelijking vond plaats op diaconale thema's als armoede, discriminatie, duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen en internationale samenwerking. Kerk in Actie wilde hiermee de kiezer voor wie deze thema's belangrijk zijn, de mogelijkheid bieden de verschillende opvattingen te vergelijken.

In tegenstelling tot andere online stemadviezen, claimen Kerk in Actie en Oikos niet dat ze bij deze vergelijking zijn uitgegaan van objectieve criteria. Het gaat om een diaconale vergelijking, waarbij een diaconale bril is opgezet. Duurzaamheid en gerechtigheid, menselijkheid en onderlinge zorg zijn daarbij de belangrijkste elementen. Barmhartigheid is hierbij telkens het kernwoord. De auteurs van de vergelijking concludeerden dat het eigen waardenpatroon een grote rol speelt – en moet spelen – bij de stem op een politieke partij.

Verkiezingsprogramma's doen vaak een beetje denken aan een verlanglijstje dat een kind opstelt voor Sinterklaas. De meeste mensen realiseren zich wel dat niet alles wat gevraagd wordt, ook kan worden binnengehaald. De wensen van politieke partijen worden veelal doorgerekend op hun financiële gevolgen. Daarbij wordt ook gekeken naar het financieringstekort en naar de verdeling van de lasten op goederen, op diensten, op inkomens of vermogens. Ook maatschappelijke organisaties en kerken hebben vaak zo'n wensenlijstje. Omdat de overheid keuzes moet maken over waar ze in investeert, is het onrealistisch om te verwachten dat alle wensen zullen worden vervuld. Daarom is het nuttiger om deze wensen in te delen naar prioriteit. Het hangt van de prioriteit van de kiezer af, welke partij hij of zij de voorkeur geeft. De vergelijking, die vanaf mei online beschikbaar was, wilde de kiezer hierbij helpen.

Organisatie & Financiën

Kwaliteitsbeleid

Stichting Oikos heeft sinds 9 december 2010 het ISO 9001 certificaat. Dit betekent dat het kwaliteitsmanagementsysteem van Oikos aan deze internationale norm voldoet. De certificering geldt in principe voor een periode van drie jaar. Jaarlijks zal een externe beoordeling plaatsvinden. Daarnaast worden ook interne audits uitgevoerd onder het eigen personeel door speciaal daarvoor opgeleide werknemers. De certificering is uitgevoerd door Certiked, een organisatie die certificaties uitvoert voor organisaties die gerangschikt kunnen worden onder de kennisintensieve dienstverlening.

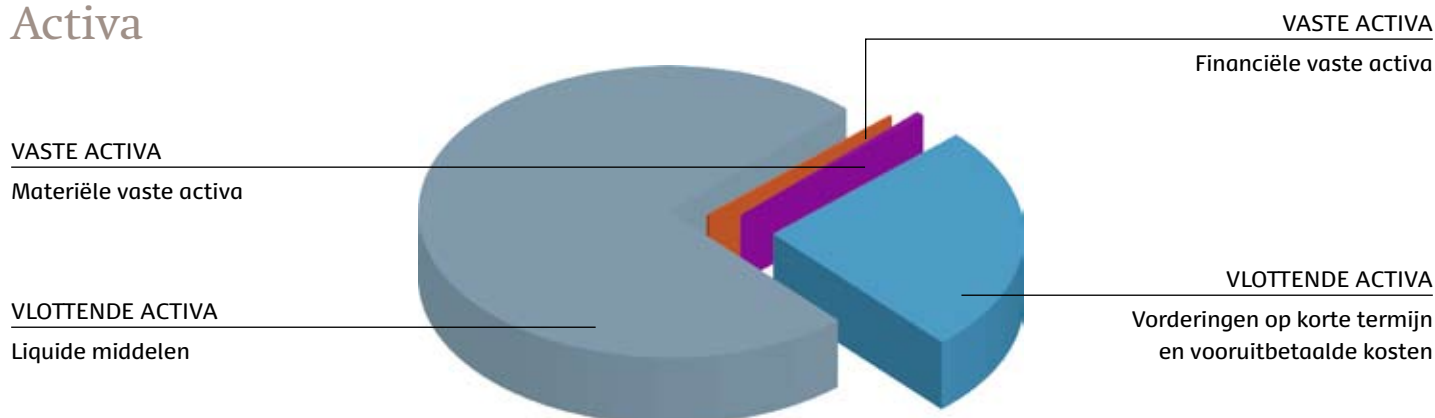

ISO 9001 heeft betrekking op de relatie tussen Stichting Oikos en haar 'klanten'. Zijn we – uitgaande van onze missie – in staat om de 'producten en diensten' steeds beter af te stemmen op de wensen van deze 'klanten'? Het gaat om de kwaliteit van ons werk, het vermogen om goed te luisteren naar de signalen uit onze omgeving en ook om de wijze waarop we het een en ander vastleggen. Het ISO jargon is soms wat vervreemdend: klanten, producten en diensten. Maar als we het woord klanten lezen als partnerorganisaties, subsidiegevers en doelgroepen komt ISO al veel dichterbij. Producten en diensten kunnen op een zelfde wijze vertaald worden in bijvoorbeeld adviezen, campagnes, beleidsbeïnvloeding, trainingen, workshops, presentaties, publicaties en websites. De inzet is om als stichting Oikos in het licht van onze missie de goede dingen op een juiste wijze te doen, om te leren en te vernieuwen en om plezier te houden in het werk.

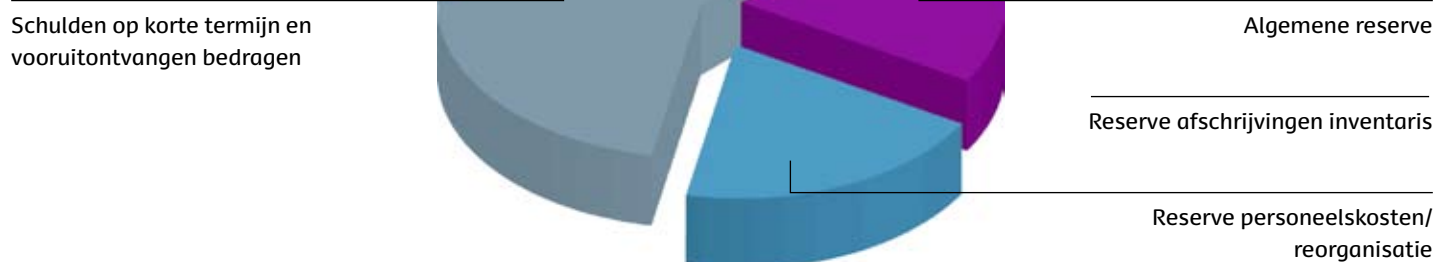
Balans per 31 december 2010

Activa

	2010	2009
ACTIVA	€	€
Vaste Activa		
Materiële vaste activa	11.020	7.467
Financiële vaste activa	279	273
Vlottende Activa		
Vorderingen op korte termijn en vooruitbetaalde kosten	431.931	358.841
Liquide middelen	1.272.375	1.378.843
TOTAAL	1.715.605	1.745.397

Passiva

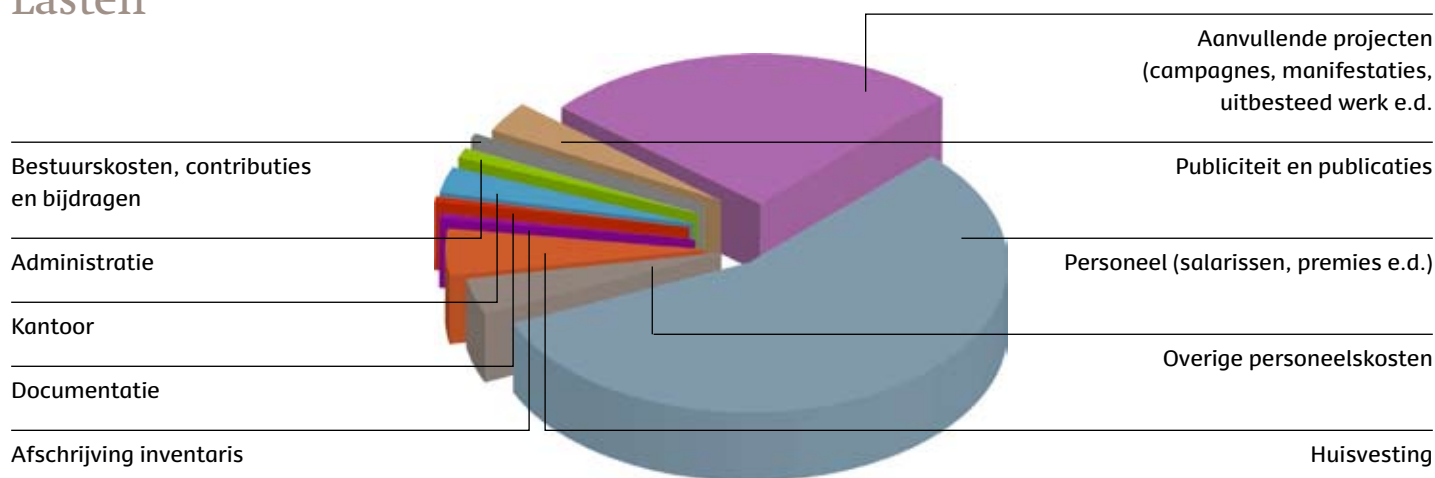
	2010	2009
PASSIVA	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	362.743	362.743
Reserve afschrijvingen inventaris	0	23.373
Reserve personeelskosten/reorganisatie	336.579	310.918
Schulden op korte termijn en vooruitontvangen bedragen	1.016.283	1.048.363
TOTAAL	1.715.605	1.745.397

Oikos treedt namens de organisaties die zijn aangesloten bij het Nederlands Platform Millenniumdoelen op als penvoerder ten behoeve van de "EEN Campagne".

In het liquide saldo en vooruitontvangen bedragen is opgenomen een bedrag ad € 130.152 dat bestemd is voor de EEN Campagne 2011.

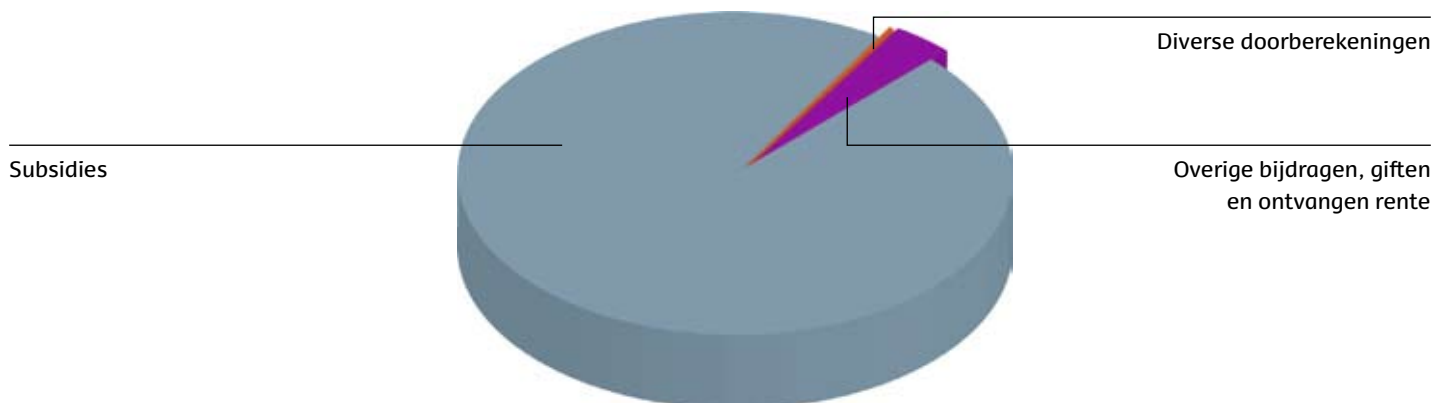
Rekening van lasten en baten

Lasten

	2010	2009
LASTEN	€	€
Personeel (salarissen, premies e.d.)	765.222	784.386
Overige personeelskosten	51.839	66.010
Huisvesting	68.051	71.855
Afschrijving inventaris	9.781	11.156
Documentatie	5.626	3.857
Kantoor	38.875	33.379
Administratie	13.945	10.740
Bestuurskosten, contributies en bijdragen	9.442	10.827
Publiciteit en publicaties	44.479	28.024
Aanvullende projecten (campagnes, manifestaties, uitbesteed werk e.d.)	358.446	484.693
TOTAAL	1.365.705	1.504.928

Baten

	2010	2009
BATEN	€	€
Subsidies	1.316.835	1.498.113
Diverse doorberekeningen	4.493	4.310
Overige bijdragen, giften en ontvangen rente	46.666	31.930
TOTAAL	1.367.994	1.534.354

	2010	2009
TOTAAL LASTEN	1.365.705	1.504.928
TOTAAL BATEN	1.367.994	1.534.354
RESULTAAT	2.289	29.425

Het resultaat is toegevoegd aan de reserve personeelskosten/
reorganisatie

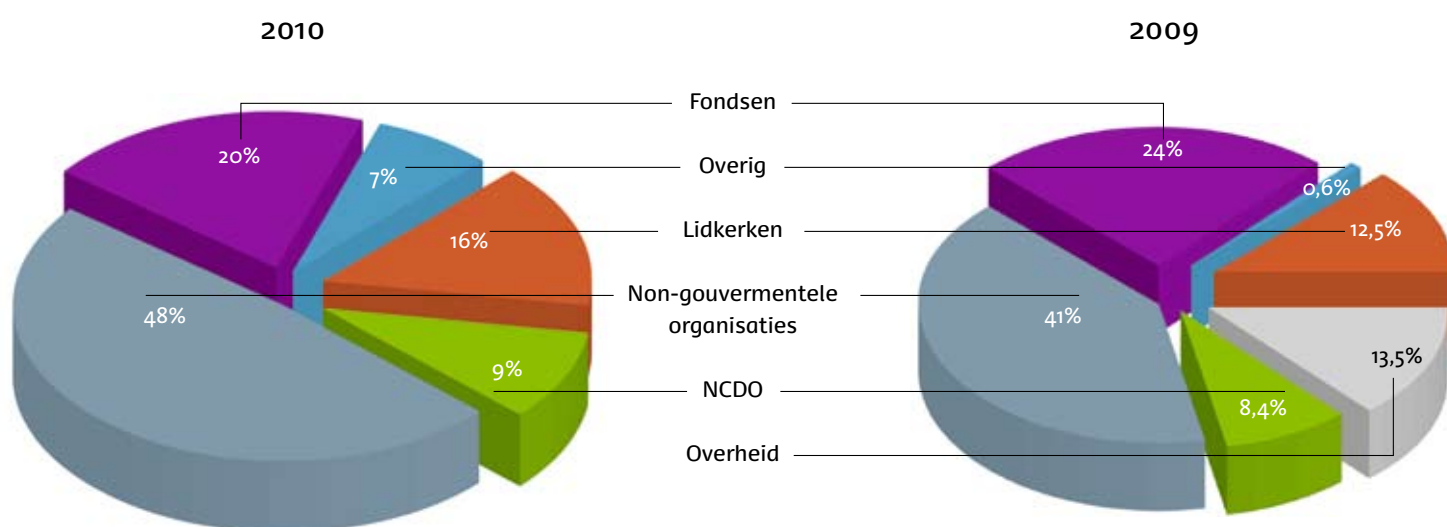
De personeelskosten en overige personeelskosten vallen in 2010 lager uit dan in 2009 door met name een iets kleinere formatie.

In 2010 is de nieuwe huisstijl ontwikkeld en is het kwaliteitstraject uitgevoerd dat er toe heeft geleid dat Stichting Oikos eind 2010 het certificaat ISO 9001 : 2008 heeft bemachtigd.

Subsidiënten

De subsidiebronnen van Oikos zijn in de loop der jaren drastisch gewijzigd. Tot tien jaar geleden kwamen de subsidies voor 40% van de lidkerken van Oikos, voor 40% van de NCDO en 20% overig. Dit is meer en meer verschoven naar subsidies van non-gouvernementele organisaties en fondsen.

Verdeling subsidies

Lidkerken

- › Protestantse Kerk in Nederland/Kerk in Actie
- › Commissie Projecten in Nederland (Katholiek)
- › Remonstrantse Broederschap
- › Algemene Doopsgezinde Sociëteit
- › Oud-Katholieke Kerk
- › Genootschap der Vrienden / Quakers

NCDO

Non-gouvernementele organisaties

- › Cordaid
- › ICCO
- › Oxfam Novib
- › SOMO
- › Vrienden van Oikos
- › World Council of Churches
- › Edukans
- › Mensen met een Missie
- › IKV Pax Christi
- › Prisma
- › Fair Food
- › NIZA
- › Both Ends
- › Evert Vermeer Stichting

Fondsen

- › Kerk en Wereld
- › Stichting Woudschoten
- › Foundation pour l'Aide au Protestantisme Reformé
- › Skanfonds
- › Haëlla Stichting
- › SIOC
- › Stichting Boschuyzen
- › Stichting Dialoog
- › Stichting Pequeno
- › Stichting Verantwoord
- › VSB fonds
- › Atalanta

Overig

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Bij het opstellen van het jaarverslag 2010 is rekening gehouden met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 voor Organisaties zonder winststreven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschafwaarde verminderd met een jaarlijkse afschrijving van 10 (meubilair) tot 25% (ICT).

Financiële vaste activa

Deze zijn gewaardeerd op aanschafwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen de nominale waarde. Indien hiertoe aanleiding bestaat is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

Overige activa en passiva

Deze wordt gewaardeerd op de nominale waarde, tenzij in de toelichting een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Lasten en baten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben, rekeninghoudend met de toegepaste waarderingsgrondslagen.

Accountantsverklaring

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

NOORDENDIJK 189
POSTBUS 574
3300 AN DORDRECHT

Nr. 354 T. (078) 648 15 55
F. (078) 648 15 59

Aan: het algemeen bestuur van Stichting Oikos
te Utrecht

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijgesloten samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2010 en de samengevatte rekening van lasten en baten over 2010 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Oikos te Utrecht per 31 december 2010. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 19 april 2011. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 19 april 2011.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van 19 april 2011.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de waarderingsgrondslagen.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Oikos per 31 december 2010 en in overeenstemming de grondslagen zoals beschreven in de waarderingsgrondslagen.

Dordrecht, 10 mei 2011

Verstegen accountants en adviseurs,

drs. J. de Groot RA MPA

VERSTEGEN ACCOUNTANTS EN ADVISEURS BV - K.V.K. NR. 24342109
OP AL ONZE WERKZAAMHEDEN ZIJN DE ALGEMENE VOORWAARDEN VAN HET SRA VAN TOEPASSING. DEZE ZIJN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL TE UTRECHT ONDER NUMMER 5146.

Medewerkers

Medewerkers in dienst van Stichting Oikos in 2010

Ineke Bakker / Directeur

Kees Brussel / Beheer en financiën

Rogier van der Weijden / Communicatie & PR

Nel Dröge / Secretariaat

Annemarie van Ede / Secretariaat

Annelies Hartman-Deuling / Secretariaat

Greet Frankhuisen-van de Baan / Secretariaat

David Renkema / Onderzoek (coördinator) en plv. directeur

Welmoet Boender / Onderzoek

Esther Dwarswaard / Onderzoek

Christiaan Hogenhuis / Onderzoek

Andrina Sol / Onderzoek

Louke van Wensveen / Onderzoek

Mariske Westendorp / Onderzoek

Jaap van der Sar / Mondiale educatie (coördinator)

Caroline Doelman-de Graaf / Mondiale educatie

Irene Karssiens-Tom / Mondiale educatie

Geke Kieft / Mondiale educatie

M.A. Koffi / Mondiale educatie

Roos Lombo-Visser / Mondiale educatie

Jacqueline van Rooijen / Mondiale educatie

Ingeberte Uitslag / Mondiale educatie

Lisa Hilderink / OikosXplore

Marijs van Hoek / OikosXplore

Jasper de Lange / OikosXplore

Suhail Tafur / OikosXplore

Eline van Westering / OikosXplore

Afke van der Woude / OikosXplore

EEN-campagneteam

Frédérique Kram (coördinator)

Richelle Griffioen

Ellen de Lange

Lydia van Leeuwen

Amanda van Nieuwenhoven

Jacco Vlastuin

Facilitators OikosXplore

Leonoor Akkermans

Jessica Ayud Manzano

Iris Binken

Kathrine van den Bogert

Natasja Bos

Rachelle Bottenbley

Daniel Daudey

Tjerk Destombes

Hanneke van Diepen

Ceciel Groot

Nina Koevoets

Marriette de Lange

Gerjanne Leeuwis

Lotte Lintmeijer

Karin van Look

Nynke Okma

Wouke Oprel

Marloes Philippo

Marjolein Pijnappels

Tamara van der Sar

Linde van Tienen

Magali de Walick

Externe medewerkers

Koos de Bruijn / Tax Justice NL

John Veldman / Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling

Bestuur

Bestuur van Stichting Oikos op 31 december 2010

Namens het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap

Drs. I. van de Bunt – Koster

Zr. M. A. Kras

Dr. J. Castillo Guerra

Namens de Protestantse Kerk in Nederland

H. Bruning, secretaris

J. Molenaar

Drs. V. Rooze

Namens de Remonstrantse Broederschap, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, het Religieus Genootschap der Vrienden, de Oud-Katholieke Kerk van Nederland en de Evangelische Broedergemeente in Nederland

Dr. C. L. Maas

Dr. J. E. Nijman

Drs. L. J. Wagenaar

Vanuit de Raad van Kerken in Nederland

Ir. K. Nieuwerth

Voorgedragen door de werknemers

Mr. G.H.O. van Maanen

Op vrije zetels

Dr. M. Bavinck

Drs. J.W.M. Hardon, penningmeester

Drs. H. Th. M. Pieper, voorzitter

Drs. W.A. Zuidhof

Met waardering voor zijn inzet heeft Oikos in 2010 afscheid genomen van bestuurslid en penningmeester van het bestuur,

Drs. D. Dijk.

Colofon

Samenstelling en redactie

Rogier van der Weijden
David Renkema

Teksten

Rogier van der Weijden

Foto's

- › Thats (p.1)
- › Fotoflex (p.4 en 5)
- › Jane Hahn – ActionAid (p. 6)
- › Antony Nagelmann – Corbis (p.9)
- › Franck Ecke (p.10)
- › Dina Amekran (p. 12)
- › Robert Wallis – Panos (p.13)
- › Ingmar Zahorsky (p.14)
- › Philippe Lissac/Godong – Panos (p.15)
- › Rogier van der Weijden (p.17 en 31)
- › Jacob Silberberg (p. 19)
- › Ingeberte Uitslag (p.20 en 21)
- › Meriam de Lange (p.21)
- › J.M. Luijt (p.22)

Ontwerp en vormgeving

In Ontwerp bv, Assen

Productie

Nilsson, Goes

FSC

www.fsc.org

MIX

From responsible
sources

FSC® C014138

Stichting Oikos
Postbus 19170
3501 DD Utrecht
T (030) 236 15 00
F (030) 236 49 03
www.stichtingoikos.nl

www.stichtingoikos.nl